

4.16 Fælledparken og Østerbro Stadion

Københavnerens velfærd: Københavns første folkepark og oprindelsesstedet for moderne dansk idræt.

Beskrivelse af kulturmiljøet

Kulturmiljøet omfatter Fælledparken og Østerbro Stadion med omkringliggende byggerier.

Begrundelse

Fælledparken er Københavns mest besøgte park og et af landets første eksempler på en brugspark, der fra begyndelsen skulle imødekomme københavnerens behov for arealer til boldspil, møder, folkefester og koncerter. Det var en reaktion på tidens hastige byudvikling med fokus på sunde omgivelser og den sunde krop for alle indkomstgrupper. Fælledparken udvikles fortsat.

En folke- og idrætspark med inspiration fra udlandet

Gennem 1800-tallet var fællederne både militær økserplads og hestevæddeløbsbane, og de blev efterhånden et udflugtsmål og rammen om det fritidsliv og de folkemøder, der opstod i kølvandet på urbaniseringen.

Fælledparken blev anlagt 1908-12 efter en arkitektkonkurrence om en folke- og idrætspark. Inspirationen kom fra parker i England og USA og var et nybrud i Danmark ift. tidligere fransk-inspirerede promenadeparker. Planen for parken er i store træk bevaret i dag med store åbne græsflader indrammet af skovagtig beplantning. Dertil klassiske parkelementer som staudehave, slyngede stier og en 1,9 ha stor sø. Indgangene er udformet som geometriske anlæg med akser, der peger ind mod parkens midte. Parken gennemskæres af den retlinede Øster Allé.

Den moderne idræts danske vugge

Fælledparken er blevet kaldt "den moderne idræts danske vugge", idet mange af de sportsgrene, der fortsat er populære i dag, fik sit indtog i Danmark her. Særligt fodbold tog fart fra 1890'erne og Københavns ældste fodboldklubber holdt til på fælleden. Dette er også afspejlet i den oprindelige plan i form af en halvbue af idrætsbyggerier opført 1912-1930. Østerbro Stadion blev indviet i 1912 som landets første atletikstadion og fik senere tilføjet et fodboldstadion ved Øster Allé (siden ombygget til "Parken" udenfor kulturmiljøafgrænsningen). Den markante nyklassicistiske Østerbro Svømmehal blev opført som det sidste byggeri i 1930.

Bærende bevaringsværdier

- Den overordnede disponering med de åbne plæner og parkelementer som slyngede stier, staudehave, sø og de geometriske indgangs anlæg.
- De store træbeplantninger der omkranser parken samt de mindre rumdannende beplantninger inde i parken.
- Østerbro Stadion (Gunnar Nu Hansens Plads 7) og halvbuen af idrætsbyggerier med tennishal (Gunnar Nu Hansens Plads 11, nu Sparta Hallen), Idrætshuset (Gunnar Nu Hansens Plads 5) og Østerbro Svømmehal (Gunnar Nu Hansens Plads 1-3). Dertil indgang til Østerbro Stadion (Østerbrogade 79).

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart overfor tiltag, der ikke tilpasses den overordnede disponering med åbne plæner, træbeplantninger, slyngede stier og søen. Herunder tilføjelser af parkelementer eller rekreative funktioner, der ikke underordner sig den oprindelige ide med parken. En særlig sårbarhed knytter sig til opretholdelsen af vækstbetingelser for parkens skovbeplantninger grundet jordbundsforholdene. De bevaringsværdige bygninger i halvbuen er sårbare overfor om- og tilbygninger og facadeændringer, der ikke tilpasses bygningernes oprindelige arkitektoniske udtryk.

Nuværende sikring

- Fælledparken er fredet efter naturbeskyttelsesloven.
- Tennishallen/Spartahallen (Gunnar Nu Hansens Plads 11) med tilhørende portsøjler m.m. samt Idrætshuset (Gunnar Nu Hansens Plads 5) med porte m.m. samt seks statuer er fredet.
- Østerbro Svømmehal (Gunnar Nu Hansens Plads 7) og ejendommen Østerbrogade 79 er omfattet af en lokalplan, der udpeger dem som bevaringsværdige.

Udviklingsmuligheder

Parken og stadion har begrænsede udviklingsmuligheder ift. byggeri. Kulturmiljøet skal opretholdes som rekreativt områder og kan udvikles under hensyntagen til de bærende bevaringsværdier med udgangspunkt i fredningerne.

Lignende eksempler

Kulturmiljø 4.15 Valbyparken.

